

Lecția 4

4.1 Cehia și Slovacia:

Cehoslovacia a fost creată în 1918 prin unirea provinciilor Moravia, Boemia, Slovacia și Rutenia, care înainte au aparținut de fostul Imperiu Austro-Ungar. Aici, în secolul al-XV-lea a existat mișcarea husită, în secolul XVI s-a introdus protestantismul. Aici și-au găsit refugiul anabapțiștii în frunte cu Baltazar Hubmayer. Aici s-a dezvoltat biserica cehomoraviană care a fost prigonită de catolici. În 1771 împăratul Iosif al-2-lea a dat un verdict de toleranță pentru protestanți. Bapțiștii au pătruns în aceste teritorii în 1860, când a venit în Boemia, Knape, care era Bapțist german și a predicat. În urma lucrării lui, s-au botezat câțiva convertiți, dar nu au reușit să formeze biserică. După el a venit A. Meereis, cloportor de Biblie la Societatea Biblică Britanică, care era Bapțist. El a predicat, a botezat și a pregătit terenul pentru alții. Primii cehi au fost botezați în 1877. Cel ce a lucrat cu mai multă eficiență a fost H. Novotny, care s-a botezat în Polonia, s-a întors în Cehoslovacia, a predicat și, în 1895, a format prima biserică bapțistă cu 16 membrii lângă Praga. Familia Novotny a jucat un rol cheie între bapțiștii din Cehoslovacia. Uniunea Bapțistă a fost organizată în 1889. În 1980 erau în Cehoslovacia 23 de biserici cu 3978 de membrii. În decada 70-80 au plecat bapțiști cehi din România, din satul Sf. Elena, câteva zeci. Aceștia au organizat o biserică bapțistă care are acum peste 100 de membrii în localitatea Cheb. Probabil că este cea mai mare biserică din Cehoslovacia. În 1972 bapțiștii din Cehoslovacia au adoptat pentru ei Marturisirea de Credință a bapțiștilor germani.

În timpul regimului comunist, toți preoții și pastorii au trebuit să depună jurământ de fidelitate față de autoritățile comuniste. Aceștia au plătit de la bugetul de stat pe toți slujitorii bisericilor, inclusiv pe pastorii bapțiști. În schimb, statul le-a cerut să depună jurământ de loialitate. Cei mai mulți pastori din Cehoslovacia, în ultimii 40 de ani, s-au pregătit la seminarul de la Rushlikon-Elvetia, de aceea mulți din pastorii lor au plecat în SUA. Azi sunt 28 de biserici cu 2407 membrii.

4.2 Ungaria

Primele urme bapțiste din Ungaria pot fi trasate până la anabapțiștii din Elvetia. Se vorbește de lucrarea lui Kristof Schroter, care a început să propovăduiască credința anabapțistă în nordul Ungariei în 1523. Se vorbește și despre Iohan Kiszsebeni, care a fost trimis de Luther pe Schroter, și el s-a convertit la anabapțiști. Se vorbește și despre Fischer Andras care a fost martirizat în 1540 ca anabapțist. Datorită acestor framantări, în 1548, Dieta Ungariei a interzis religia anabapțistă.

Dar în timpul domniei lui Bethleem Gabor ca principe al Transilvaniei, el a ocrotit în colonia de la Vint, o comunitate anabapțistă care s-a refugiat aici din Moravia și care a dăinuit în Transilvania până în zilele împărătesei Maria Tereza, care cu ajutorul călugărilor iezuiți, i-a alungat pe anabapțiști din Transilvania în 1773.

Începutul credinței bapțiste în Ungaria e legat de trei persoane: Ianoș Rothmaier, K.Scharschmith și Ianoș Voica, care s-au dus la Hamburg ca tamplari. Aici ei au cunoscut credința bapțistă și au fost botezați de Onken în 1845, după aceea s-au întors la Budapesta și au început lucrarea, dar nu au avut succes. În 1846 Societatea Misionară din Hamburg l-a trimis la Budapesta pe Frederich Onken, fiul lui G. Onken. El a înființat în 1846 o biserică cu nouă membrii la Budapesta; se pare că era prima din Ungaria și a botezat în Dunăre câțiva credincioși noaptea din cauza prigoanelor. Această biserică nu a dăinuit.

Un alt început al lucrării bapțiste în Ungaria e legat de Henrich Mayer, care în 1873 a fost trimis ca misionar la Budapesta și în răsăritul Europei, dar era plătit de Societatea Biblică Britanică, ca și conducătorul depozitului de Biblie din Budapesta. În 1874 el botează câteva persoane și înființează biserica bapțistă germaă din Budapesta.

În timpul acela, în Transilvania, la Salonta, era un grup de reformați care se adunau seara la studiul biblic, peste ei a venit Novak Antal, colportor de Biblie care era bapțist; el le-a vorbit despre botez. Grupul acesta a acceptat ideile lui, iar el a chemat pe Henrich Mayer de la Budapesta, care a botezat în

1875 în orașul Gyula șapte persoane din Salonta; printre cei botezați a fost Cornea Mihai și Toth Mihai care au devenit predicatori țărani. Deși fără educație, erau ravnitori în lucrare și aveau talent în vorbire. Cornea a botezat peste 11.000 de suflete, iar Toth Mihai a zidit o frumoasă biserică la Salonta, care a fost prima biserică zidită în Ungaria de atunci.

Cu lucrarea lui Cornea, credința baptistă a progresat, mai ales în Transilvania. Metoda de lucru a lui Mayer era cam dictatorială, el se considera pastorul bisericilor din Ungaria și toate bisericile din Ungaria erau privite ca filiale ale bisericii din Budapesta, majoritatea serviciilor divine se țineau în limba germană. În 1898 doi tineri maghiari s-au întors de la seminarul baptist din Hamburg: Andras Udvernochi și Somogy Imbre. Ei au introdus lucrarea în maghiară despărțindu-se de Henrich Mayer. Această despărțire a provocat tensiune. În primii zece ani de lucrare, Mayer a botezat peste 600 de persoane. În 1893 în Ungaria erau 32.000 de bapțiști, socotindu-i și pe cei din Transilvania și din Bosnia-Hertegovina. În 1895 a apărut în Ungaria o lege prin care s-a dat libertate tuturor religiilor. Pe baza acestei legi s-a cerut recunoașterea bisericilor baptiste din Ungaria. Henrich Mayer nu a dorit să ceară recunoașterea, pentru că potrivit legii ungare, fiind cetățean german, nu putea ocupa post de păstor sau de conducător în Cult. În 1900 bisericile maghiare s-au unit într-o uniune, iar în 1902 la o conferință care s-a ținut la Ocsa s-a votat prima mărturisire de credință pe baza căreia Uniunea Baptistă a fost recunoscută de către guvernul maghiar. Dar bisericile de limbă germană și cele de limbă română din Transilvania și câteva biserici maghiare au rămas lângă Mayer, functionând ca nerecunoscute. Situația aceasta a durat până în 1918, când a murit Mayer și Transilvania s-a unit cu România.

În 1920 s-a reorganizat Uniunea Baptistă din Ungaria în care au fost cuprinse toate bisericile care au rămas în teritoriul statului maghiar. În 1967 au editat o nouă mărturisire de credință în spiritul celeia care a fost editată în 1902. În 1955 Uniunea Baptistă din Ungaria și-a schimbat numele în Biserica Baptistă Maghiară. În 1980 erau în Ungaria 12.000 de bapțiști în 200 biserici. În Ungaria există și un Seminar Teologic, înființat în 1905, care acum se numește Academia de Teologie Baptistă. Bapțiștii din Ungaria au o colaborare ecumenică în Europa și cu bisericile protestante din Ungaria. Ei însă s-au prea instituționalizat, au pierdut caracterul misionar, și de aceea nu fac progrese.

4.3 România

Mărturisirea Baptistă în România a avut trei surse diferite. Una dintre mișcări a fost începută de către Bapțiștii din Ucraina care au lucrat printre Ucrainieni și Ruși în zona Dobrogei din estul României. Prima biserică a fost începută în Cataloi în 1862 și în Tulcea în 1870. O a doua influență a avut loc în București, unde Bapțiștii Germani au venit să lucreze. În 1864 aceștia au fondat o comunitate de Bapțiști vorbitori de limba Germană pe care însuși Oncken a vizitat-o în 1869.

O a treia influență a provenit din partea Ungariei înspre Transilvania. O biserică Baptistă vorbitoare de limba maghiară a fost înființată în Salonta Mare în 1875 și în 1885 o comunitate de Bapțiști vorbitori de limba română a fost înființată în aceeași zonă. Bapțiștii din România au suferit persecuție atât înainte de regimul comunist cât și în timpul acestuia. În ciuda acestui lucru, a existat totuși creștere în rândul Bapțiștilor Români și a celor Maghiari.

Bapțiștii Maghiari din România formează o convenție separată dar sunt membrii ai Uniunii Baptiste. Seminarul Baptist a fost înființat în 1921 în Buteni și a fost mutat la București cu ajutorul Convenției Bapțiștilor Sudici din Statele Unite ale Americii. Un alt seminar a fost stabilit în 1992 în Oradea și în 1993 la Cluj a fost început un seminar pentru Bapțiștii vorbitori de limba maghiară în colaborare cu Institutul Teologic Baptist din București.

4.4 Iugoslavia

Iugoslavia, așa cum am cunoscut-o de curând, înainte de a se diviza în mai multe state s-a format după primul război mondial din Serbia și Muntenegru, la care s-au atașat provinciile din imperiu Austro-Ungar: Croația, Slovenia, Bosnia, Hertegovina și Macedonia, partea de nord. În teritoriul acesta sunt ortodocși, catolici, reformați, luterani și musulmani. Credința baptistă e o minoritate mică.

Invataturile baptiste au fost propavaduite aici de cetatenii care au calatorit in strainatate și acolo au primit credinta baptista. Astfel, amintim pe Frantz Tabory, care împreună cu soția sa au fost botezați la București in 1862.

Al doilea a fost călătorul trimis de Societatea Biblica Britanica, August Liebing, care fiind trimis din Romania in sudul Rusiei, in drum spre Rusia, a trecut prin Serbia și Hertegovina, unde a botezat cațiva credincioși. In 1875 a venit la Novi-Sad de la Budapesta, Henrich Mayer ca sa boteze.

Bapțiștii de origina germana au cunoscut o frumoasa creștere in provincia Voivodina. Pe aici au lucrat și evangheliști laici. De asemeni s-a pornit o frumoasa lucrare intre slovacii care s-au întors acasa din Ungaria, America, Slovacia, convertiți la credinta baptista. Centrul lucrării între slovaci a fost Baky Petrovac. Lucrarea a fost inceputa de Iosif Turocic ajutat de misionarii din Ungaria. Slovacii au ajuns sa fie 30% din numarul bapțiștilor din Iugoslavia.

In 1920 a sosit aici Vinco Vacec, croat catolic care s-a convertit in S.U.A și a fost trimis ca misionar al Convenției Baptiste de Sud. A fost un bun evanghelist și instrument de unificare a cinci grupe lingvistice intr-o uniune baptista, fiecare grupa lingvistica avea asociția ei. Pana la moartea sa in 1939, el a fost cel mai influent conducator baptist din Iugoslavia. Razboiul a adus mari pagube și mutatii. Germanii au plecat in Germania. Dupa 1945 s-a întors aici John Moore, ca reprezentant al Convenției Baptiste de Sud. El a ajutat și organizat Seminarul la Novi-Sad, a ajutat la reconstrucția bisericilor, lucrarea însă s-a dezvoltat incet. In 1948 s-a scos o nouă mărturisire de credință pentru a dobandi recunoaștera statului. Deși după 1945 bapțiștii din Iugoslavia au fost ajutați de Convenția Baptistă de Sud, bapțiștii au rămas o minoritate mică. Multi dintre ei au plecat in S.U.A. și in țările Europei.

In Iugoslavia există și cateva biserici de limbă romană, cea mai importantă este la Nicolint. Intre cele două războaie, bapțiștii din Romania, au trimis acolo un misionar, pe Avram Belgrădeanul care a lucrat cu mult efect și au rămas despre el amintiri bune. Pastorii romani care au studiat la Novi-Sad au plecat in S.U.A. sau Canada și au ajuns pastori la bisericile romane de acolo. Cațiva pastori din Iugoslavia care au studiat la Rushilkon in Elveția, au ajuns profesori la Seminarul de la Novi-Sad și au desfașurat o frumoasă muncă de tipăriri de comentarii.

4.5 Bapțiștii din Spațiul Iugoslav

4.5.1 Bosnia

Este un stat cu majoritate musulmana, ea a fost confruntata cu razboiul dintre sarbi și croați, aici avem o prezentă baptistă foarte slaba.

In anul 1873 Frantz Tabari, fiind inainte membru in grupul nazarinenilor s-a botezat el și sotia lui in 1863 in Biserica Baptistă Germană din București. S-a întors in Bosnia și s-a stabilit in orașul Saraievo, oraș predominant musulman. Tobaru a slujit ca și colportor de Biblii al depozitului de Biblii din Viena al Societății Biblice Britanice al cărui director era Edward Millard care era baptist.

El a fost succedat de colportorul Adolf Hempf, botezat la Novi-Sad in 1875. Primul botez a fost oficiat de A. Liebig la Sukovak, la 50 de mile de Saraievo in care s-au botezat 2 credincioși in 20 iunie 1863. In 1890 erau 4 stațiuni misionare in Bosnia cu 19 membri.

In perioada interbelică Societatea Misionară Germana din Societatea Misionara de Nord a ajutat pe misionarii germani care au lucrat prin părțile acestea.

Venind al doilea razboi mondial, stațiunile au dispărut supraviețuind numai ramașite. Astăzi sunt 40 de credincioși bapțiști in Bosnia.

4.5.2 Croația

Este o țară catolica, a devenit independenta in anul 1991. In anul 1883 Filip Lotz a fost botezat la Viena, s-a întors acasa la Daruvar in Slovenia. Prin marturia lui au fost convertiți și botezați mai mulți oameni. La inceput lucrarea s-a derulat intre germani dar rapid a trecut la croați și cehi. In anul 1890 apare la Zagreb, Ivan Zrinsceek el s-a întors de la Budapesta unde a primit credinta baptistă și astfel credinta baptistă s-a răspandit și in alte centre.

În anul 1921 în Daruvar bapțiștii au format Conferința Sarbo-Croată și s-a organizat Biserica din Zagreb, centrul acesta a intrat în competiție cu cel de la Novi-Sad din Serbia. În anul 1922 a venit în Croația, Vinco Vacek pastor al Bisericii Sarbo-Croate din Detroit. Părinții lui erau originari de aici, el a condus lucrarea din Croația, când a venit el erau numai 115 credincioși bapțiști sarbo-croați. În 1923 el a editat revista "Glasul Evangheliei".

În 1924 bapțiștii iugoslavi au înființat Uniunea Bapțișă cu care a cooperat și Conferința Sarbo-Croată, iar Vacek a fost ales președinte. În 1948 erau în Croația și Slovenia 900 de bapțiști.

În timpul războiului în Croația era un guvern fascist care a închis bisericile bapteste.

În 1957 Josef Horak păstor la Zagreb a devenit președintele Conferinței Sarbo-Croate și al Uniunii Bapteste, iar din 1961 a predicat în limba croată la radio Monte-Carlo.

În timpul regimului comunist conducătorul Jugoslaviei, Josif Tito, a dus o politică deosebită de ceilalți conducători comuniști din Europa de Răsărit. De exemplu în acel timp, Convenția Bapțișă de Sud din S.U.A a primit aprobarea să construiască biserici bapteste, s-a construit Biserica Bapțișă din Belgrad, păcat că sunt puțini credincioși, din ea s-a format Seminarul Baptest de la Novi-Sad, dr. John Moore responsabilul cu Misiunea al Convenției Bapteste de Sud pentru Europa de Răsărit a fost profesor la acest Seminar.

După căderea comunismului și disoluția Jugoslaviei, Croația și-a organizat propria Uniune, dar războiul civil le-a adus mari pagube materiale, dar Convenția Bapțișă de Sud și Alianța Mondială Bapțișă au format o proprie organizație de ajutorare pentru Croația. În acest timp croații bapțiști din Croația s-au angajat într-o lucrare de evanghelizare și ajutorare a refugiaților indiferent că sunt sârbi sau croați.

4.5.3 Macedonia

Macedonia este o altă republică ce s-a format în spațiul Iugoslav. Locuitorii majoritari sunt ortodocși cu o minoritate albă și musulmană. Aici nu sunt decât 39 de credincioși bapțiști cu 2 biserici prima în localitatea Radovici și a doua în Scopeje care are clădire proprie.

4.5.4 Slovenia

Slovenia este o țară predominant catolică ea a devenit independentă în anul 1991, aici avem un mic grup de bapțiști, credința baptestă a fost adusă aici înainte de primul război mondial prin Martin Hlostau, colportor de Biblie al Societății Biblice Britanice. Primul convertit a fost Junj Coter. În anul 1923 Coter ținea servicii divine în casa lui în Hrostruc; așa s-a ajuns să se boteze câțiva sloveni, au mai venit din Rusia câțiva bapțiști, ei au marit numărul credincioșilor. Se țineau întruniri și la Trbovlje.

În anul 1938 existau grupe de bapțiști în câteva locuri, în două localități erau bapțiști germani. În timpul ocupării țării de către italieni, bapțiștii au fost prigoniți, un pastor a dispărut iar al doilea a fost dus la lagărul Dochau. După război bapțiștii au făcut slab progres în Slovenia. Astăzi sunt aici 150 de credincioși bapțiști. În anul 1992 bapțiștii conservativi au trimis aici o familie de misionari care se ocupa cu tinerii creștini.

4.5.5 Iugoslavia

Iugoslavia se compune din Serbia și Munte Negru. În 16 noiembrie 1875, H. Meyer l-a botezat pe Adolf Hempf și încă trei în Novi-Sad, aceștia erau nazarineni pacifiști care botezau prin stropire. Aceștia sunt primii credincioși, dar credința baptestă s-a răspândit și în alte centre, între cei convertiți majoritatea erau germanii, dar după aceea s-au convertit și slavi și maghiari. În 1891 Biserica din Novi-Sad a devenit independentă și a fost condusă pentru următorii 31 de ani de către Iulius Peter. Prin ea s-a creat stațiunea misionară și s-a extins lucrarea, iar bapțiștii germani au format o asociație în care au fost incluse bisericile de limba germană din Croația, Bosnia și Slovenia. Asociația a durat până în 1944 când germanii au plecat în Germania. Aceasta asociație a avut 500 de membri și 7 biserici.

În anul 1898 H. Moyer a botezat la Budapesta pe slovacul Josif Turoci care s-a mutat la Becki Petrovak, el a lucrat cu succes între slovaci care au ajuns să fie 30% din numărul bapțiștilor și în 1919

au organizat Conferința Bisericilor Baptiste Slovace, în anul 1923 erau 283 de membri, iar în anul 1939 erau 1400. În prezent au scăzut prin emigrarea multora.

În anul 1900 s-au botezat în Bajmok, 5 unguri, ei au format o biserică în anul 1903. În anul 1922 erau 117 credincioși bapțiști de limba maghiară iar în anul 1962 erau 263, centrul lor fiind Svilojevo.

Bapțiștii de origine română au apărut după anul 1922, centrul lor a fost comuna Straja, mai sunt biserici de limba română în vreo 3-4 localități, cea mai importantă fiind în comuna Nicolint. În perioada interbelică în aceste biserici a lucrat Avram Balgradeanu, absolvent al Seminarului Baptist din București, trimis aici ca misionar de către Uniunea Baptistă din România. În urma lui au rămas amintiri frumoase, bisericile s-au înviorat dar războiul a distrus mult.

Unii dintre tinerii romani din aceste biserici au studiat la Seminarul Baptist de la Novi-Sad, dar au emigrat în Canada și au ajuns să formeze și să pastorească biserici române pe acele meleaguri în care membrii erau emigranți romani, majoritatea din Jugoslavia.

Singurul care a rămas în lucrarea din Jugoslavia a fost Avram Dega.

După revoluția din anul 1989 a lucrat în aceste biserici și Pincu Petru trimis de Bisericile Baptiste Române din S.U.A., originar din Reșița, a emigrat în S.U.A., și s-a întors ca misionar în bisericile românești din Jugoslavia, a lucrat câțiva ani dar fără rezultate pozitive.

În Belgrad s-a dezvoltat o Biserică Baptistă Germană, în anul 1890, ea a devenit multi-etnică și prin anul 1926 elementul slav a dominat. În 1925 s-a format o misiune sarbo-slovacă, iar în 1933 s-a înființat Biserică germană din Novi-Sad.

În 1938, Convenția Baptistă de Sud a trimis pe John A. și Pauline Moore ca misionari în Jugoslavia. În 1940, John Moore a deschis un mic Seminar la Belgrad dar din cauza războiului a trebuit să părăsească Jugoslavia, Seminarul a fost închis de asemenea și revista "Evanghelia" a fost interzisă.

După război Uniunea Baptistă a fost revigorată, Seminarul a fost redeschis în 1954 la Zagreb, de aici în anul 1957, s-a mutat la Novi-Sad. În anul 1959 a apărut o nouă revistă "Vestitorul". După război Adolf Lehoski a reconstituit o frumoasă biserică la Novi-Sad, nemții fiind plecați, biserică a devenit multi-etnică cu 7 naționalități în ea.

Bapțiștii la sud de Belgrad au fost întotdeauna puțini, o mică biserică exista în Pec, provincia Kosovo, alta la Niș, iar în Munte Negru exista o singură biserică baptistă.

În anul 1992 s-a organizat Uniunea Baptistă din Serbia, și Munte Negru. În această Uniune sunt astăzi 1368 de bapțiști și 51 de biserici.

4.6 Albania

Încă din secolul al XVII-lea Albania avea 70% din populație de religie musulmani restul fiind Catolici și Ortodocși. Înainte de anul 1914 singura misiune protestantă din Albania a fost Societatea Biblică Britanică. În anul 1890 Gherasim Kueris care s-a convertit în SUA a fost ordonat ca evanghelist și s-a stabilit la Korçë. Aici a început să țină lecții de școală duminicală și servicii divine fără să aibă un impact. În anul 1921 el a fost expulzat din Albania.

În anul 1923 s-a organizat Societatea Misionară Albaneză care era protestantă și era ajutată de biserici din SUA. În anul 1932 Edwin și Dorothy Jackuer care erau misionari bapțiști s-au atașat de această misiune iar în anul 1937 au botezat un convertit. În anul 1938 erau 34 de persoane care se convertiseră și doreau să fie botezate dar autoritățile au interzis botezul arestându-i pe trei dintre candidați. După ce țara a fost ocupată de Italia în anul 1939 s-au putut boteza doi convertiți.

Puterea a fost luată de comuniști în anul 1945 care au dus o campanie susținută împotriva tuturor religiilor și în anul 1967 au închis toate bisericile tuturor confesiunilor declarând Albania primul stat ateist din lume. La Korçë a supraviețuit un singur creștin din perioada comunistă, el a suferit ani grei de închisoare.

După anul 1991 Albania a devenit un câmp de misiune pentru multe societăți misionare. În anul 1992 Alianța Mondială Baptistă împreună cu câteva alte agenții au primit aprobarea să deschidă un centru

baptist la Tirana. Societatea Misionară Evanghelică a trimis în această perioadă doi misionari: Chris și Maeri Burnett de profesie medici. În septembrie 1993 au început serviciul de predicare a Evangheliei în acest centru și 7 persoane s-au convertit în două săptămâni. Printre alte agenții care s-au implicat în misiune au fost Bordul de misiune internațională al Convenției Baptiste de Sud și Cooperative Baptist Fellowship. În cadrul centrului baptist din Tirana funcționează și o biserică. Lucrarea s-a extins și în alte localități, în prezent existând două biserici în Korce și Tirana cu 67 de membri.

4.7 Bulgaria

În Bulgaria bapțiștii constituie o minoritate, începuturile credinței baptiste sunt legate de emigranți germani bapțiști, care au venit aici din sudul Rusiei în 1867. Printre ei a fost Vasile Pavlov, care era un predicator excelent. El a predicat și în Dobrogea, la Tulcea. De asemenea amintim și lucrarea colportorilor de Biblii a Societății Biblice Britanice, care au răspândit Bibli și au mărturisit credința baptistă, dintre care este Iacob Klundt.

Apoi amintim și bulgarii care au călătorit în străinătate și acolo s-au convertit. Peter Doiceff a fost un asemenea personaj. Au lucrat aici și misionari trimiși din Convenția Baptistă de Nord. Un asemenea misionar a fost P.E. Petrich, care a lucrat ca misionar în India, el fiind de origine slavă. Prima biserică s-a organizat la Ruse în 1880, iar biserica din Sofia a fost formată din 1897. În Bulgaria s-a organizat prima biserică de țigani.

Amintim că în 1913 a plecat din Pecica Avram Barbu, ca evanghelist laic și s-a stabilit în Bulgaria. A lucrat acolo toată viața, dar rezultatul muncii lui nu ne este cunoscut. Cu venirea comuniștilor, bapțiștii au avut mult de suferit. Toți păstorii au fost închiși, condamnați la ani grei de temniță, de unde au fost eliberați în 1956 în timpul destinderii politice a lui Hrusciov. În timpul dominației comuniste bapțiștii din Bulgaria nu au putut să întrețină legături nici cu Alianța Mondială Baptistă, nici cu Federația Baptistă Europeană. În 1993 erau 2.500 bapțiști și 30 biserici organizate în Uniune, dar nu au nici seminar, nici revistă. După căderea comunismului, bapțiștii bulgari au intrat în legături normale cu organizațiile mondiale baptiste, și acum se desfășoară o frumoasă lucrare evanghelistică. Astăzi sunt în Bulgaria 75 de biserici cu 5000 de membri iar pastorul T. Angeloff este secretarul general al Federației Baptiste.

4.8 Rusia

Credința baptistă din Rusia a avut trei izvoare de început: mișcarea molocanilor din Caucaz, a stundiștilor din Ucraina și mișcarea evanghelică a intelectualilor din Petersburg.

Molocanii, numiți băutori de lapte, erau un curent innoitor în sânul bisericii ortodoxe, răspândiți mai ales în regiunea Caucaz și în orașul Tiflis. În sec. XVIII s-au despărțit de biserica ortodoxă, ținând câteva doctrine evanghelice și practici din biserica primară.

Ei propovăduiesc egalitatea tuturor oamenilor, respingeau militarismul și mulți dintre ei aveau vederi mileniste apocaliptice. Se deosebeau de bapțiști prin faptul că respingeau botezul în apă. Ei spuneau că dacă îl aveau pe cel cu Duh Sfânt, nu mai e nevoie de botezul în apă. În 1900 erau cam 200.000 credincioși molocani. În 20 august 1867 Martin Kalweit, misionar din Lituania i-a botezat noaptea pe Nichita Voronin în raul Cura. Voronin era un comerciant bogat, a fost molocan. Trecând la credința baptistă, și-a dedicat tot restul vieții lui răspândirii credinței baptiste, deși nu era predicator a fost numit Barnaba.

După 1860 mulți molocani au îmbrățișat credința baptistă. Amintim câteva nume care au avut un rol important în lucrarea baptistă: Nichita Voronin, Vasile Pavlov, Ivan Pavlov, Iacov Zhidcov și Alex Careev. În jurul anului 1900, jumătate din numărul bapțiștilor din Rusia erau de origine molocană deci mișcarea molocană a fost un teren fertil pentru răspândirea credinței baptiste. La Tiflis s-a format o biserică mare. Biserica l-a trimis pe Vasile Pavlov la seminar la Hamburg. El s-a întors din Germania și a devenit un predicator evanghelist foarte bun, și a introdus mărturisirea de credință a lui Onken la bapțiștii din Rusia. Pentru credință, Pavlov a suferit ani de exil în Siberia, soția lui și copiii au murit în

exil, iar el a venit în Dobrogea, la Tulcea, ca predicator și în Bulgaria, iar după ce bapțiștii din Rusia au primit libertate s-a întors în patrie. La Tulcea el predica în nemțește și rusește.

4.8.1 Izvorul Stundiștilor

Datorită curentului de trezire pietista din Europa, s-a ajuns ca și în Rusia, mai ales în Ucraina, să se întrunească oamenii prin case, să citească Cuvântul Domnului, mulți dintre aceștia erau germani. Numele de "Stundist" li s-a dat după cuvântul german - oră - (Stunde) din cauza practicilor de a se întâlni măcar o oră pe săptămână la studiul biblic.

Se știe că în 1869 a venit Onken în Ucraina și a vizitat aceste grupe, mulți dintre stundiști fiind germani. Onken a avut influențe asupra lor. Unul din liderii stundiștilor care a acceptat vederile baptiste a fost Pavel Lisenco, dar nu s-a botezat decât în 1875; el avea obiceiul să umble prin comune și să strige "pocăiți-va și întoarceți-va la Evanghelie". Primul stundist s-a botezat în 1869 și s-a numit Iofim Tsimbav. A fost botezat de Abraham Unger, care venea de la menoniti.

4.8.2 Izvorul de la Petersburg

Aici a venit lordul Radstok din Anglia, care fusese prim-ministru, dar era de formație Plymouth-iană (dintre Darbiști). El fiind din clasă superioară, de îndată s-au adunat în jurul lui ruși din clasa înaltă, ca M. M. Korff, maestru de ceremonii la casa tarului și colonelului Vasile Pascov de la garda imperială. Pascov a devenit așa de zelos și un misionar așa de eficient, ca adepții lui au fost numiți pascoviti. Pascovismul a luat forma confesională, fiind de influență darbista (creștini după Evanghelie). Totuși, în 1880, a făcut efort pentru a forma Uniunea Baptistă care să cuprindă toate grupele de credincioși botezați. El a suferit mult după ce autoritățile l-au descoperit că avea influențe baptiste; fiind de la curtea imperială, l-au degradat, i-au sechestrat averea și a fost exilat. Până ce a avut avere a susținut cu ea salariile celor ce predica Evanghelia.

Bapțiștii din Rusia au avut mult de suferit sub regimul țarist, dar în 1879 s-a dat libertate religioasă, dar numai menonitilor germani. Numai în 1905 s-a dat libertate baptiștilor ruși. Deși au fost prigoniți la sfârșitul secolului, erau în Rusia peste 100.000 de bapțiști.

În sânul bapțiștilor din Rusia s-au dezvoltat două influențe doctrinare: între bapțiștii din Ucraina s-a dezvoltat influența germană prin Oken și în 1881 bapțiștii din Ucraina au format Uniunea Baptistă - influența germană se manifesta prin organizare și disciplină; iar la Petersburg sub conducerea lui Prochanov, s-au dezvoltat bisericile sub influența darbista: practicau botezul adulților, dar nu acceptau numele de bapțiști, ci pe cel de evanghelic. În ce privește organizarea bisericilor, aceasta era mai liberă. Ei se numeau creștini evanghelici.

Cei cu influența germană din Ucraina îl aveau ca lider pe V. Pavlov, iar președintele Uniunii a fost D.I. Moraev din 1887 până în 1920. Cele două grupe de biserici făceau parte din Alianța Mondială Baptistă.

Totuși, cu timpul, a apărut dușmanie între cele două grupe. Astfel, bapțiștii au numit Consiliul Creștinilor Evanghelici o casă a prostituției, iar Prochanov, liderul creștinilor evanghelici a spus: "Nu voi muri până nu voi calca în picioare corpurile Organizației Baptiste din ambele părți."

Revoluția din octombrie 1917 a prigunit Biserica Ortodoxă, dar a dat libertate bapțiștilor, de aceea acum începe decada de aur pentru Bisericile Evanghelice. În 1922 s-a reorganizat Uniunea Baptistă, s-au format departamente pentru tipărituri, educație și pregătire a păstorilor. Prochanov și Jidcov s-au dus în America să procure bani pentru 25.000 de Biblii în limba rusă. În America circula atunci tipărit un manifest intitulat „O nouă reformă religioasă în Rusia”; se vorbea despre o mare trezire în Rusia a religiei adevărate în Domnul Isus.

Prin 1927 au început să-și construiască un seminar, dar lucrările au fost sistate, pentru că, ajungând la conducere, Iosif Stalin a inaugurat cea mai cruntă prigonire religioasă din istorie. În 1929 a apărut Legea Cultelor Religioase, prin care s-au pus o multime de îngrădiri lucrării de evanghelizare, au fost confiscate multe clădiri de biserici, s-a interzis tipărirea cărților religioase, s-a oprit învățământul

religios pentru copii. Stalin, deși a studiat la un seminar teologic, la Tillis, a purtat o mare ură împotriva religiilor. Mulți păstori, preoti și conducători de biserici au fost închiși.

În 1935 Uniunea Baptisă a fost desființată. În 1930 a încetat să funcționeze Uniunea Creștinilor Evanghelic și, timp de 20 de ani, bisericile au încetat să existe ca instituții; un duh de moarte s-a așezat peste țară, care a cuprins și bisericile Evanghelice.

Situația aceasta a durat până în 1940, când Stalin a observat că și creștinii evanghelic sunt cetățeni loiali și luptă pentru apărarea țării. Atunci a început să se ușureze intrucâtva situația bisericilor. În 1944 s-a înființat Uniunea Creștinilor Evanghelic Baptiști, în care erau cuprinse cele două grupe: Baptiști și creștini după Evanghelie, dar uniunea aceasta a fost dictată de sus și nu a fost votată de biserici. Deși Consiliul Uniunii a lucrat în condiții foarte restrictive, totuși s-a refăcut structura Uniunii, s-a organizat un sediu central, în Moscova, s-a editat o revistă intitulată "Vestitorul Frătesc". Președinte al Uniunii a fost ales Iacov Jidcov; iar secretar general Alexandre Carey, deci s-a stabilit o oarecare legalitate.

După 1960, delegația Uniunii Baptiste a fost aprobată să participe la conferințe religioase internaționale; și organisme ecumenice au desfășurat o intensă activitate, mai mare ca Uniunea Bisericilor Baptiste din România.

În 1950, numărul bapțiștilor înregistrați în registrele celor 4.000 de biserici era de 500.000, iar cel al simpatizanților care frecventau bisericile era de 4 milioane. Bapțiștii din U.R.S.S. aveau dreptul doar să predice Evanghelia și să pregătească sufletele credincioșilor pentru viața veșnică. Nu aveau activități sociale sau culturale.

Membrii bisericilor erau plini de ravnă și predați în slujirea lor pentru Dumnezeu: Ei recunoșteau Sfânta Scriptură ca fundament al credinței lor. Învățăturile liberalismului modern nu aveau nici o valoare pentru ei. Credința în Isus Hristos ca Mantuitor personal, devotivitatea deplină în slujire pentru Hristos, dorința arzătoare după părtășia în biserică, sunt calitățile credincioșilor ruși. Spiritul evlaviei este specific credincioșilor bapțiști ruși, ei iubind cântul. Exisă la ei numeroase coruri, compozitori populari talentați, imnuri și cântări folosite în biserici, în număr de 2.000.

Uniunea Baptistă Rusă era până la desființarea U.R.S.S. multinatională și multireligioasă. Ea cuprindea: ruși, fini, comi, bieloruși, germani, letoni, estoni, lituanieni, armeni, georgieni, etc. Era multireligioasă pentru că în ea erau incluși: bapțiști, creștini, evanghelic, pentecostali și menoniți.

Bisericile Baptiste existau în toate țările vastului teritoriu U.R.S.S., de la cel mai îndepărtat punct din rasarit, Insulele Sakhalin și peninsula Kamceatka, unde sunt biserici în Norilac, în Vorcuta Arhangelsk și Murmancs, până în punctul sudic cel mai îndepărtat, unde sunt biserici în Ascavabad, Everan, Batum. În partea vestică sunt biserici la Kaliningrad și în regiunile trans-carpatice. Bisericile cele mai mari sunt în Moscova, Petersburg, Kiev, Harcov, Rostov și în Tbilisi la Novosibirsc, Omsc, Talin, Riga, Alma-Ata și Caraganda.

Prima tipărire a Bibliei de către bapțiștii din U.R.S.S. s-a făcut în 1926 la Petersburg, a doua la Kiev în 1927. În 1968 s-a tipărit la Moscova.

După desființarea U.R.S.S. vastul Imperiu sovietic s-a împărțit în republici și Uniunea Creștinilor Evanghelic Baptiști din Moscova s-a desființat, și s-au înființat Uniuni pe republici. Acest proces de reorganizare a Uniunilor pe republici e în plină desfășurare.

Știm că după căderea comunismului s-au deschis multe biserici, s-au construit și s-au înființat seminariile teologice la: Moscova pentru Rusia, Odesa pentru Ucraina, și probabil că și în altele republici s-au organizat seminariile teologice.

În urma desființării U.R.S.S., toate religiile au primit deplină libertate, dar Biserica Ortodoxă se luptă să interzică prozelitismul, adică nimeni să nu-și poată schimba religia. Parlamentul a votat această lege, dar Boris Elțin, președintele Rusiei, nu a semnat-o.

4.8.3 Schisma din Bisericile Baptiste din U.R.S.S

În 1960 Consiliul Uniunii Baptiste, prin Iacov Jidcov, președinte și A. Carev, secretar general, datorita presiunii guvernului au scris noi statute și o circulara adresata bisericilor in care se arată ce au voie sa faca, sau să nu facă bisericile și pastorii. Aceste statute și circulara, a însemnat capitularea totală a Consiliului Uniunii in fata autoritatilor, pentru că prin circulara se cerea păstorilor să renunte la evanghelizare, păstorii să mențină numărul actual de membri in biserici, si să nu mai caștige noi membri, tineri si să nu invete religia și copii sub 18 ani nu aveau voie să participe la serviciile Divine și nu se putea boteza o persoana decat la 30 de ani, botezurile erau descurajate, iar păstorii erau atenționți asupra tendintelor misionare nesănătoase.

Conducerea Uniunii s-a reținut să critice față de autorități aceste măsuri, verbal sau in scris, au rămas loiali față de stat și au crezut că e mai bine să asculte, să tină flacăra vie, decat să provoace niște perturbări cu urmari incalculabile, ei motivau atitudinea lor cu un exemplu: "dacă avem zahăr, bem ceaiul cu zahăr, dacă nu avem zahăr, bem ceaiul fără zahăr" .

Un număr de credincioși militanți au organizat in 1961 un grup care s-a numit "grup de initiativă". Conducătorul grupului a fost A. P. Prokofieff. Grupul acesta a format un Comitet organizator și au cerut Uniunii Baptiste să retragă statutele și circulara și să-și ceară iertare frățietății, pentru că au capitulat in fata unui guvern păgân.

Uniunea nu a răspuns nimic la cererea lor, iar autoritățile au procedat la arestări din Grupul Dezident. Printre cei arestați a fost și Prokofieff. Dar imediat in fruntea grupului a trecut G. Vins, născut in Siberia, pregătit ca inginer. Vins era pastor la Kiev, tatal lui a murit in inchisoare pentru credință; după aceea și el a fost inchis și maltratat. A fost arestat pe parcurs și fiul său.

Prin 1963 schisma a fost definitivă, dezidenții s-au organizat in propria lor Uniune, numită "Consiliul Bisericilor Evanghelice Creștine Baptiste". Prima acțiune a acestei Uniuni a fost ca au exclus pe Jidcov, Carev și alți conducători. Autoritațile nu au aprobat aceasta Uniune, și nici bisericilor aparținătoare nu le-a aprobat cererea.

Noua Uniune era pentru Teologie Pură, de aceea unii i-au numit "baptiști curati" sau "baptiști reformatori". Au editat ilegal o revistă, numită "Bratschi lidstoc", care era mijlocul lor de legătură. Prin 1965 gruparea baptiștilor reformatori număra 155.000 membri, dar intre timp au pierdut parte din suport. In 1980 G. Vins a fost scos din inchisoare și a plecat in S.U.A.

Despărțirea de la 1961 a arătat că, conducerea Uniunii n-a putut să realizeze dorinta autorităților ca tinerii să nu invete Biblia și să nu frecventeze bisericile. A arătat că Uniunea Baptistă cu conducerea ei formată in 1944 a fost o organizatie artificială, și amalgamul de credinte care i-a inglobat aeeastă Uniune n-a satisfăcut pe baptiștii de credinta lui Onken din Ucraina. Baptiștii care au ieșit din inchisori in anii 1950-1956 au adus un suflu nou in biserici. Cei mai multi baptiști se aflau in Ucraina, iar Consiliul Uniunii Baptiste cu sediul la Moscova erau de traditie rusă, ei erau mai liberali. Cu o Uniune deschisă cu privire la mantuire erau armenieni și pentru ei nu era o problemă că menonitii botezau prin stropire, pe cand baptiștii din Ucraina erau conservatori, insistand asupra botezului prin scufundare, fiind mai combatanți. De aceea i-au invinuit pe conducătorii de la Moscova că au cedat fața de păgânism.

In 1964 baptiștii reformatori se plangeau că au fost condamnați nu pentru fapte rele, ci pentru fapte bune, pentru că ei nu recunoșteau Uniunea și Statutul ei prin care distruge bisericile.

Numărul celor inchiși pentru credinta a variat intre 150-200; in 1984 erau 175 in închisoare. Consiliul Uniunii de la Moscova a incercat o impacare cu dizidentii.

Prin 1963, scrisoarea cu instrucțiunile nu a mai fost repetată și in 1966 a fost repudiata. Ei au pretins ca scrisoarea a cuprins numai sugestii pentru discuții, pentru că prevederile ei nu au fost niciodată acceptate și nu au fost impuse prin forță. Mai departe conducătorii Uniunii au voit să recunoască unele greșeli mărunte, dar nu să se pocăiască de păcatul grav.

Toate deschiderile pentru impacare au fost respinse de către grupul reformator. Cu toate acestea, mulți

pe cale individuală și chiar biserici s-au reintors în Uniune, chiar Biserica lui Vins din Kiev s-a înregistrat. Era o situație interesantă, bisericile bapțiștilor reformatori voiau să funcționeze, Statul le cerea să facă cerere, ca să fie recunoscuți, dar ei, nu voiau să primească recunoașterea. Anul 1984, perspectiva de unificare a fost mare, pentru că Uniunea deja a acceptat și a respectat cele mai multe din doleanțele reformatorilor.

Reprezentanții Uniunii Baptiste din U.R.S.S la diferite întruniri baptiste, sau la Consiliul Ecumenic, au prezentat situația bapțiștilor ca fiind bună, că se bucură de libertate, sigur că aceasta libertate era după standardul rusesc. Bapțiștii au fost prizonieri sub regimul țarist. Mai crud au fost prizonieri sub Stalin, apoi cu venirea lui Hrușciov, situația lor s-a îmbunătățit, și pe măsură ce U.R.S.S. s-a deschis spre țările capitaliste, situația creștinilor s-a îmbunătățit.

În 1982, Billy Graham a ținut o campanie de evanghelizare în U.R.S.S și a mărturisit că el a observat o libertate de închinăciune în U.R.S.S, dar a fost criticat de mulți din Apus, pentru că în acel timp erau 175 bapțiști dezidenți în închisoare. Deși exista o libertate de închinăciune și se puteau boteza toți cei care doreau, nu era voie să se țină școală duminicală cu copii, nu se puteau ține ore speciale cu tineretul, nu li s-a aprobat un seminar teologic deși li s-a promis în repetate rânduri. Totuși în 1968 s-a organizat un curs fără frecvență, la care s-au înscris 200 cursanți, care se pregăteau pentru pastorație. Unii dintre ei au primit aprobarea să plece în străinătate să studieze teologia la Colegiul Spurgeon din Londra și la Seminarul Baptist din Hamburg. Era o lipsă mare de tiparuri, de Biblii, care numai cu mare greutate s-a aprobat să fie tiparite în țară sau în străinătate.

După standardele apusene erau multe ingradiri în activitatea bisericilor. Manifestări religioase în afara bisericilor nu existau.

În alegerea pastorilor era o greutate, în Statut era și funcția de pastor principal care funcționa pe o regiune, aceasta făcând de multe ori pe episcopul. Pastorii erau aleși de biserică numai cu aprobarea acestuia și de multe ori erau neînțelegeri între biserică și aceștia. Probabil că statul, prin ei elibera recunoașterea pastorilor. Dar aceste conducători regionali au fost creați încă din 1911, sub presiunea apăsării țariste, cu motivația că, dacă sunt arestați conducătorii Uniunii, rămân structurile regionale, și întrucât Rusia avea un teritoriu vast, aceste structuri aveau toate șansele să rămână. Sistemul a fost bun pentru epoca stalinistă, când conducătorii Uniunii au fost închiși, iar în 1935 când Uniunea nu a mai funcționat, au rămas conducătorii regionali. Rezolvarea problemelor bisericilor depindea mult de relațiile lor cu autoritățile locale.

Despărțirea dintre bapțiștii din Uniunea recunoscută și cei nerecunoscuți, a devenit tot mai mare, așa că în 1970 nerecunoscuții au contestat mantuirea membrilor care au partajie cu aceasta Uniune. La aceasta învinuire au răspuns conducătorii Uniunii, că mantuirea nu o dau ei, ci Isus Hristos, deci dezidenții au lansat doctrina despre Biserica Mantuitoare, tot ei au lansat doctrina despre biserică prizonită, care spune că adevărata biserică este aceea care suferă pentru că este prizonită, aceasta era o greșală pentru că noi nu trebuie să căutăm suferința pentru Hristos, dar dacă vine o răbdare fără cârtire.

Dacă judecăm lucrarea dezidenților în contextul politic al anilor 1960-1970 zicem că ea a fost bună pentru că a obligat autoritățile comuniste să renunțe la limitările impuse prin circulara dată bisericilor baptiste.

A fost greșală atitudinea lor după ce conducerea Uniunii și-a cerut iertare în tot ce a greșit, dezidenți au fost rechemăți în Uniune și s-a promis recunoașterea tuturor bisericilor.

Noi cei din România eram defavorizați, Uniunea noastră cerea recunoașteri pentru biserică nou înființată, dar statul nu ni le recunoștea decât după multe staruințe câteodată de ani de zile.

Cunosc cum se caută pe orice cale să se limiteze activitatea religioasă din bisericile noastre, spun că în România după 1964 a fost nevoie și de pastori care să protesteze că să-i sperie pe comuniști, și de pastori care să poarte poverile. Dacă toți protestăm, nu era cine să ducă poverile, dacă nu protesta nimeni, autoritățile ateiste ne mureau poverile prea mult și poate cădeam sub ele.

Dupa desfiintarea Imperiului U.R.S.S, bisericile funcționeaza absolut liber, fara nici o recunoaștere din partea statului, totuși unele biserici din grupul de inițiere își mentin atitudinea de a fi impotriva bisericilor care în timpul dominației comuniste au fost in Uniune și erau recunoscute, de stat.